

NOTAT

DEPARTEMENTET

Dato 21. august 2008
J. nr. 120-22

EU- og Luftfartskontoret

Michael E. K. Hansen
Telefon 33 92 33 58
mic@trm.dk

Statusnotat over væsentlige og aktuelle sager på Transportministeriets område under det franske EU-formandskab i andet halvår af 2008.

Der er planlagt to formelle Rådsmøder og et uformelt Rådsmøde på transportområdet i EU i anden halvdel af 2008. De formelle Rådsmøder finder sted henholdsvis den 9.-10. oktober 2008 og den 9. december 2008 – i henholdsvis Luxembourg og Bruxelles. Det uformelle Rådsmøde finder sted den 1.-2. september 2008.

Det franske formandskab anfører, at man har fire prioriteter på transportområdet for formandskabsperioden. Det drejer sig om:

- Bæredygtig transport
- Transportsikkerhed
- Udvikling af det indre marked
- Intelligente transportsystemer.

Kommissionen har lige omkring begyndelsen af formandskabsperioden fremsat 2 større pakker med retsaktionsforslag, der berører disse områder.

Formandskabet har anlagt en ambitiøs linje, hvorefter man vil drive arbejdet med de to transportpakker så langt frem som muligt.

Luftfart

Det Fælles Europæiske Luftrum II (revision af de eksisterende regler om det fælles luftrum)

Der foretages omkring 28.000 daglige erhvervsflyvninger over Europa samt en række andre flyvninger. Trafikken stiger hurtigere end kapaciteten i luftrummet. Luftrummet er i dag fragmenteret, dvs. der er tale om en række mindre – typisk nationale – luftrum. Med henblik på at imødegå både den voksende lufttrafik og det faktum, at flyene ikke flyver den korteste vej mellem to punkter, fremsatte Kommissionen for 6-7 år siden en samlet pakke, bestående af fire forordningsforslag om Det Fælles Europæiske Luftrum, der populært kaldes ”Single European Sky Pakken”.

Der blev skabt enighed om denne pakke i EU's ministerråd under dansk formandskab i 2002 og pakken vedtoges endeligt sammen med Europa-Parlamentet i 2004. Hovedpointen med Det Fælles Europæiske Luftrum (Single European Sky – eller blot SES) er at skabe ét sammenhængende enhedsluftrum, der hensigtsmæssigt kan afvikle trafikken hurtigere og mere strømlinet. Dette er til gavn for miljø, forbrugere og luftfartsselskaber.

Ved vedtagelsen i 2004 var et af de væsentligste elementer i pakken om etablering af Det Fælles Europæiske Luftrum, at der skulle skabes funktionelle luftrumsblokke (functional blocs of airspace), som lidt populært sagt er de byggesten, der tilsammen skaber Det Fælles Europæiske Luftrum. Disse blokke skulle være grænseoverskridende, dvs. der er generelt tale om større blokke end nuværende nationale luftrum.

I juni 2008 vedtog og fremsendte Kommissionen en pakke af forslag til revision af den eksisterende fællesskabslovgivning om Det Fælles Europæiske Luftrum. Denne pakke kaldes SES II.

I tilknytning til SES II pakken præsenterer Kommissionen i dens meddelelse til pakken initiativer til den fremtidige opbygning af det fælles luftrum, dvs. initiativer, der skal have en katalyserende effekt, fordi udviklingen i projektet ikke vurderes at gå hurtigt nok.

Meddelelsen om Det Fælles Luftrum, dvs. revisionspakken, ledsages af en række tiltag, herunder forslag til:

- Revision af de eksisterende forordninger om Det Fælles Luftrum.
- Udvidelse af EASA's (EU-agenturet vedrørende luftfartssikkerhed – EASA råder Kommissionen, fører tilsyn og typecertificerer flytyper) kompetencer til (også) at omfatte sikkerhedsaspekterne vedrørende lufttrafikstyring, lufttrafiktjenester og flyvepladser.
- En masterplan vedrørende SESAR, dvs. opgradering af lufttrafikstyringsteknikken i Europa.

Formandskabet stiler mod at vedtage rådskonklusioner om en *SESAR* masterplanen på rådsmødet (TTE) den 9.-10. oktober 2008. På december rådsmødet (vedrørende EASA) forudser man en "orienterende debat".

Formandskabet har sat den samlede pakke om revisionen af det fælles luftrum på dagsordenen for december 2008 rådsmødet med bemærkningen "generel orientering".

Mandater til Kommissionen til at forhandle luftfartaftaler

Rådet vedtog I 2005 en plan for fremtidens luftfartsaftaler, der traditionelt har været bygget op om bilaterale aftaler, ofte med begrænsede muligheder. Et hovedelement i Rådets plan er, at der bør skabes globale aftaler med henblik på dels at sikre fair konkurrence, dels at reformere international civil luftfart og få skabt en mere moderne struktur.

På vegne af Fællesskabet har Kommissionen løbende og med mandat fra Rådet forhandlet med en række større lande (Kina, USA, Indien, Australien etc) og ligger enten fortsat i forhandlinger eller har gennemført forhandlingerne og indgået aftaler.

Under det franske formandskab forventes der vedtaget mandater til Kommissionen til at forhandle globale luftfartsaftaler med Tunis, Libanon og evt. Algeriet.

Tværgående emner

Grøn transportpakke

I starten af juli fremlagde Kommissionen en ”grøn transportpakke” (greening of transport), der breder sig over flere transportområder. Initiativerne i pakken skal føre til mere bæredygtig transport.

Pakkens hovedelementer er:

- En meddelelse om internalisering af transportens eksterne omkostninger.
- Et forslag om revision af *eurovignettedirektivet*, dvs. en revision af det eksisterende direktiv, der danner grundlag for, hvordan medlemslande skal opkræve afgifter på betalingsstrækninger for tunge køretøjer – såfremt et medlemsland har valgt, at der skal afgiftsopkræves.
- Et forslag om reduktion af støj fra jernbanetransport.

For så vidt angår det første element foreligger det oplyst, at formandskabet siger mod at få vedtaget et sæt konklusioner på transportministerrådsmødet den 9.-10. oktober 2008.

Forslaget til ændring af *eurovignettedirektivet* er et vigtigt led i den grønne transportpakke. Forslagets hovedelement er, at opkrævningsgrundlaget for vejbenyttelsesudgifter – der i det eksisterende direktiv omfatter omkostninger knyttet til infrastrukturen - udvides til også at kunne omfatte omkostninger fra støj- og luftforurening samt trængsel.

Ændringen har til formål at gøre det muligt for medlemsstaterne at opkræve vejafgifter for lastbiler, der afspejler eksterne omkostninger i form af luftforurening, støj og trængsel. Afgiftsprovenuet foreslås øremærket til at gøre transporten mere bæredygtig ved hjælp af sådanne projekter som forskning og udvikling i mindre forurenende og mere energieffektive køretøjer, afbødning af virkningerne af forurening fra vejtransporten eller yderligere alternativ infrastrukturkapacitet til brugerne. Samtidig foreslås direktivets anvendelsesområde udvidet fra kun at omfatte det transeuropæiske vejnet til at omfatte hele vejnettet i medlemsstaterne.

Formandskabet har sat eurovignetteforslaget på rådsmødet i oktober 2008 med kørebemærkningen ”orienterende debat” og til decemberrådsmødet 2008 er sagen anført til ”fremskridtsrapport/orienterende debat/politisk enighed”.

Det er tvivlsomt, om det franske formandskab vælger at behandle forslaget om jernbanestøj.

Galileo

Der er under fransk formandskab varslet en meddelelse om applikationer til radiosatellitnavigationssystemet Galileo (dvs. områder hvor Galileo-infrastruktursystemet kan finde anvendelse og udnyttes). Formandskabet sigter mod vedtagelse af et konklusionssæt på rådsmødet den 9. december 2008.

Relationer med Europa-Parlamentet

Landtransport

På transportministerrådsmøde i juni opnåedes politisk enighed om den såkaldte vejpakke. Pakken omfatter 3 forslag, dvs. et forslag om adgang til markedet for international godskørsel, et forslag om adgangen til erhvervet og et forslag om adgang til markedet for international buskørsel.

Forventningen til pakken er, at man kan arbejde mod en mulig 2. behandlingsløsning i løbet af foråret 2009, dvs. under det efterfølgende tjekkiske EU-formandskab.

Kommissionens initiativer

Blandt de forslag, der endnu ikke er fremsat, men som er varslet fra Kommissionens side, er følgende:

1. Et forslag om revision af forordningen om satellitsystemet Galileo's Tilsynsmyndighed, GSA, hvis arbejdsopgaver skal modificeres efter omlægning af Galileo-programmet inden for det seneste år.

2. Et forslag om prioriterede korridorer for jernbanegodstrafik.
3. En handlingsplan for bæredygtig mobilitet i byområder.
4. Et omarbejdet forslag om 1. jernbanepakke.